Název mapy

Mapa rozšíření octomilky japonské (*Drosophila suzukii*) v ČR z let 2012 – 2018

Autoři

RNDR. Oldřich Pultar

Ing. Jana Ouředníčková, Ph.D.

Ing. Michal Skalský

Metodika

Monitoring octomilky byl prováděn lapáky, zhotovenými z 250 ml PET kelímků s kopulovitým víčkem, perforovanými 3 vletovými otvory o průměru 2,5 mm, opatřenými zastřiženými hmoždinkami, omezujícími únik imag z lapáku. Jako návnada byla použita směs jablečného 8% octa a červeného vína v poměru 1:1 a hydrolyzátu sušených krmných kvasnic (100 g kvasnic/10 l směsi). Lapáky s 50 – 100 ml návnady byly zavěšeny na větve dřevin nebo na tyčové stojany. Při odběru vzorků byl obsah slit do 100 ml kelímků pro odběry parazitologických vzorků, pokud byly lapáky vyschlé, byl obsah cca 5 min. macerován vodou a po slití vzorku zakonzervován kyselinou octovou nebo etylalkoholem. Vzorky byly po scezení čajovým sítkem převedeny do 98% etanolu a determinovány pod binokulárním mikroskopem. Výsledky monitoringu byly zaneseny do sítě faunistické mapy s mapovou sítí KFME (Kartierung der Flora Mitteleuropas) s poli o velikosti 11,1 x 12 km, resp. 6‘ zeměpisné šířky a 10‘ zeměpisné délky (Zelený 1972 aj.) s využitím on-line nástroje na kreslení síťových map mezinárodní encyklopedie rostlin, hub a živočichů BioLib (https://www.biolib.cz/cz/tooltaxonmap/). Databáze výsledků autorů článku byla doplněna údaji monitoringu prováděného pracovníky ÚKZÚZ, zveřejněnými na Rostlinolékařském portálu (http://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/?k=0#mon|modul:mapy|mapy:mapa) a publikovanými údaji (BŘEZÍKOVÁ et al. 2014, MÁCA et al. 2015).

Popis novosti mapy

Octomilka japonská patří celosvětově mezi nejvýznamnější škůdce ovocných plodin současnosti. V řadě zemí způsobuje významné ekonomické a hospodářské škody. Proto je potřeba znát rozsah rozšíření octomilky japonské na území ČR jakožto základ pro další možné vědecké studie. Předkládaná mapa znázorňuje výsledky sedmiletého výzkumu zaměřeného na monitoring rozšíření octomilky japonské v ČR. V průběhu let došlo k navyšování počtu lokalit s přítomností této invazní octomilky. V současné době neexistuje v ČR podobně výsledkově obsáhlá mapa s nálezy octomilky japonské.

Informace o rozsahu využití mapy

Možnosti využití jsou velmi široké. Mapa může sloužit jako podkladový materiál pro odborné přednášky a publikační činnost, zdroj nových informací pro pěstitele ovoce a orgány státní správy. Proto jsou cílovými uživateli zejména Ovocnářská unie České republiky, z.s., Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský nebo také výzkumné a vzdělávací instituce.

Informace o přínosech mapy

Přínosem této mapy je grafické vyjádření nových poznatků o rozšíření invazního škůdce octomilky japonské (*Drosophila suzukii*) na území České republiky v rámci monitoringu, který probíhal 7 let (2012 – 2018). Zajímavým, nikoliv však pozitivním zjištěním, je fakt, že se octomilka japonská vyskytuje na téměř celém území ČR.

Seznam odborných podkladů

Při tvorbě mapy nebylo použito oborných podkladů. Jedná se výhradně o nálezy autorů, v některých případech doplněné o nálezy ÚKZÚZ.

BŘEZÍKOVÁ, M., DVOŘÁK, L. & MÁCA, J. (2014): Faunistic records from the Czech Republic 367. Diptera: Drosophilidae. Klapalekiana, 50: 247–248.

MÁCA J., ROHÁČEK J., VILELA C.V. & BŘEZÍKOVÁ M. (2015): New and interesting records of Drosophilidae (Diptera) from the Czech Republic and Slovakia. Acta Mus. Siles. Sci. Natur., 64: 101-106.

ZELENÝ J. (1972): Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. Zpr. Čs. Společ. Entomol. při ČSAV, 8: 3-16.

Dedikace

Mapa je výsledkem řešení projektů NAZV QK1710200 a NPU I - LO1608 - „Výzkumné ovocnářské centrum“.

Jména oponentů a názvy jejich institucí

Ing. Jana Patočková, Ph.D. - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Ing. Jana Kloutvorová – Ovocnářská unie České republiky

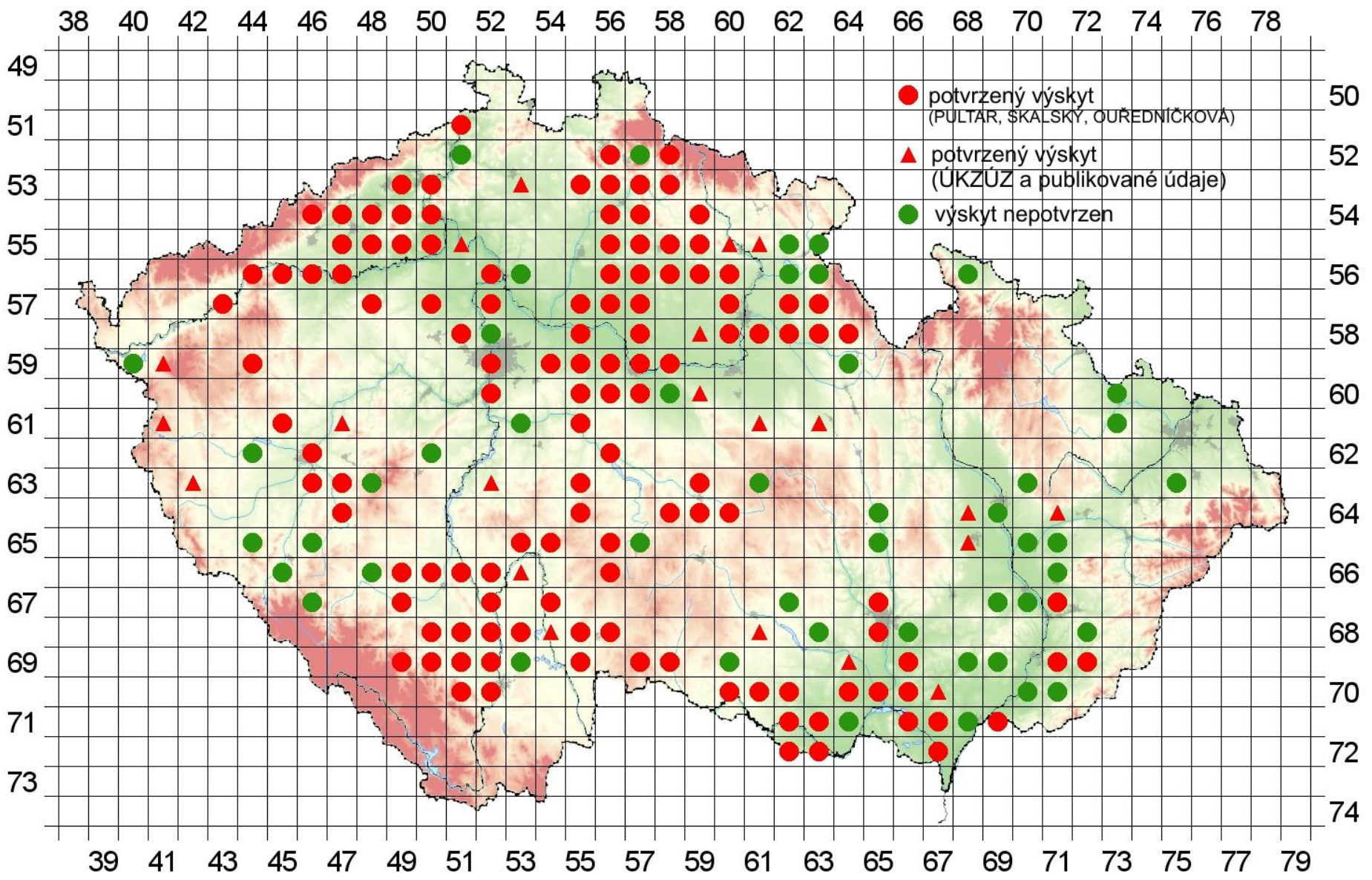
potvrzený výskyt
(PULTAR, SKALSKÝ, OUŘEDNÍČKOVÁ)
potvrzený výskyt
(ÚKZÚZ a publikované údaje)
výskyt nepotvrzen
38 40 42 44 46 48 50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74 76 78
39 41 43 45 47 49 51 53 55 57 59 61 63 65 67 69 71 73 75 77 79
49 51 53 55 57 59 61 63 65 67 69 71 73
50 52 54 56 58 60 62 64 66 68 70 72 74

Fotodokumentace:

Obr. 1: lapač pro monitoring octomilky japonské

Obr. 2: samec a samice octomilky japonské (rozpoznávací znaky)

Obr. 3 a 4: monitoring octomilky japonské v praxi